

مقدمات متون حقوقی

سید باسّم موالی زاده

رخداد نو

موالی زاده، باسم	سرشناسه:
مقدمت متون حقوقی همراه با ترجمه کامل و روایتنامه/ باسم موالی زاده	حقوق و نام پدیدآور:
تهران: رخداد نو، ۱۳۸۹	مشخصات نشر:
۹۷۸ - ۶۰۰ - ۵۶۲۵ - ۷۷-۶	شابک:
فینا	وضعیت فهرست‌نویسی:
کتاب‌نامه	یادداشت:
زبان انگلیسی - کتاب‌های فرانت - حقوق	موضوع:
زبان انگلیسی - کتاب‌های فرانت - حقوق - ترجمه شده به فارسی	موضوع:
حقوق - اصطلاح‌ها و تعبیرها	موضوع:
PE۱۱۳۷ / ج ۷۴ ۱۳۸۹	رده‌بندی کنگره:
۲۱۸/۶۲۰۲۳۳۲	رده‌بندی دبیری:
۲۱۱۱۲۱۳	شماره کتابخانه ملی:

تهران، خیابان انقلاب، رو به روی دانشگاه تهران، مجتمع فروزنده، واحد ۵۱۲.
کد پستی ۱۳۱۴۷۴۴۱۷۸، تلفن: ۶۶۴۹۸۲۹۳، نمابر: ۶۶۴۹۸۲۹۴
• ناشر رخداد نو

S. Basem Mavalizadeh	سید باسم موالی زاده
An Introduction to Law	مقدمت متون حقوقی
• قیمت ۵۵۰۰ تومان	• چاپ اول ۱۳۹۰ تهران
• تعدادگان ۱۱۰۰ نسخه	• لیتوگرافی خدمات فرهنگی سبا
• چاپ غزال	• طرح روی جلد حسن کریمزاده
• صحافی دیدآور	• شابک ۹۷۸-۶۰۰-۵۶۲۵-۷۷-۶
ISBN 978-600-5625-77-6	• همه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است
Printed in Iran	

فهرست

۱۷	مقدمه
۱۲۲-۲۱	بخش اول: متن اصلی به زبان انگلیسی
1. Constitutional Law	23
1.1. Constitution	23
1.2. Popular Sovereignty	26
1.3. Separation of Powers	28
1.4. The Institutions of Government	29
1.4.1. The Executive	29
1.4.1.1. The President	30
1.4.1.2. Ministers	32
1.4.2. The Legislature	33
1.4.2.1. Legislation	35
1.4.2.2. Supervision	36
1.4.3. The Judiciary	38

1.5. Protection of Human Rights.....	40
1.5.1. Non- discrimination	42
1.5.2. Freedom of Thought and Religion.....	43
1.5.3. Freedom of Movement	44
1.5.4. Prohibition of Torture.....	44
1.5.5. Right to Privacy.....	45
1.5.6. Freedom of Expression.....	46
1.5.7. Freedom of Assembly and Association.....	47
1.5.8. The Right to Personal Liberty.....	48
1.5.9. The Right to a Fair Trial.....	48
1.5.10. The Right to Work	49
1.5.11. The Right to Social Security	50
2. Civil Law	53
2.1. Nationality.....	53
2.2. Domicile.....	55
2.3. Property and Ownership.....	56
2.4. Marriage	57
2.5. Divorce.....	59
2.6. General Principles of the Law of Contracts.....	60
2.6.1. Essentials of a contract	61
2.6.1.1. Intention and Consent.....	61
2.6.1.1.1. Offer and Acceptance	62
2.6.1.2. Capacity.....	65
2.6.1.3 Consideration.....	65
2.6.1.4. Legitimacy of the Cause.....	66
2.6.2. Terms of a Contract.....	66

2.6.3. Discharge of a Contract	67
2.6.3.1. Discharge by Agreement	67
2.6.3.2. Discharge by Option	67
2.6.4. Remedies for Breach of Contract	68
3. Criminal Law	69
3.1. Definition of a Crime	69
3.2. Elements of a Crime	69
3.3. Parties to a Crime	71
3.4. Offences against the Person	72
3.4.1. Homicide	72
3.4.2. Abortion	73
3.4.3. Illegal Detention and Imprisonment	74
3.4.4. Interference with the Privacy of Homes	74
3.4.5. Interference with the Privacy of Correspondence and Telephone Conversations	75
3.4.6. Abduction	75
3.5. Offences against Property	75
3.5.1. Fraud	75
3.5.2. Theft	76
3.5.2.1. Robbery	77
3.5.2.2. Stealing from Museums or Historical and Religious Places	77
3.5.2.3. Stealing from the Place of Accident	78
3.5.2.4. Stealing Water, Electricity, Gas and Telephone	78
3.5.2.5. The Theft of Military Personnel	78
3.5.2.6. Handling Stolen Goods	78
3.5.3. Abuse of Confidence	79

3.5.4. Forgery	79
3.5.5. Bribery	81
3.6. General Defenses	82
3.6.1. Insanity	82
3.6.2. Intoxication	83
3.6.3. Duress and Coercion	84
3.6.4. Mistake	84
3.6.5. Minority	85
4. International Law	87
4.1. Sources of International Law	88
4.1.1. International Conventions or Treaties	89
4.1.2. International Custom	92
4.1.3. General Principles of Law	94
4.1.4. Judicial Decisions and Doctrine	95
4.2. Subjects of International Law	95
4.2.1. States	96
4.2.2. International Organizations	97
4.2.2.1. The United Nations	98
4.2.2.1.1. The General Assembly	99
4.2.2.1.2. The Security Council	102
4.2.2.1.3. The Economic and Social Council	102
4.2.2.1.4. The International Court of Justice	104
4.2.2.1.5. The Secretariat	105
4.2.2.1.6. International Trusteeship System	105
4.3. International Responsibility	106
4.4. Pacific Settlement of Disputes	108

4.4.1. Diplomatic Modes	109
4.4.2. Judicial Modes	110
4.5. The Law of the See	113
4.5.1. Internal Waters	113
4.5.2. Territorial Sea	114
4.5.3. The High Seas	116
4.5.4. The Continental Shelf	117
4.6. The Law of Air Space and Outer Space	118
4.6.1. Air Space	118
4.6.2. Outer space	120

۱۲۳- ۲۴۵	بخش دوم: ترجمه کامل متن
۱۲۵	۱. حقوق اساسی
۱۲۵	۱.۱. قانون اساسی
۱۲۸	۲.۱. حاکمیت مردمی
۱۲۹	۳.۱. تفکیک قوا
۱۳۰	۴.۱. نهادهای حکومت
۱۳۰	۱.۴.۱. قوه مجریه
۱۳۱	۱.۱.۴.۱. رئیس جمهور
۱۳۲	۲.۱.۴.۱. وزیران
۱۳۳	۲.۴.۱. قوه مقننه
۱۳۵	۱.۲.۴.۱. قانون گذاری
۱۳۶	۲.۲.۴.۱. نظارت
۱۳۷	۳.۴.۱. قوه قضائیه
۱۳۹	۵.۱. صیانت از حقوق بشر
۱۴۱	۱.۵.۱. عدم تبعیض
۱۴۱	۲.۵.۱. آزادی فکر و مذهب

۱۴۲	۳.۵.۱. آزادی رفت و آمد
۱۴۲	۴.۵.۱. ممنوعیت شکنجه
۱۴۳	۵.۵.۱. حق بر حریم خصوصی
۱۴۴	۶.۵.۱. آزادی بیان
۱۴۴	۷.۵.۱. آزادی تجمع و تشکل
۱۴۵	۸.۵.۱. حق بر آزادی شخصی
۱۴۶	۹.۵.۱. حق بر دادرسی منصفانه
۱۴۷	۱۰.۵.۱. حق بر کار
۱۴۸	۱۱.۵.۱. حق بر تأمین اجتماعی
۱۴۹	۲. حقوق مدنی
۱۴۹	۱.۲. تابعیت
۱۵۱	۲.۲. اقامتگاه
۱۵۲	۳.۲. اموال و مالکیت
۱۵۳	۴.۲. ازدواج
۱۵۵	۵.۲. طلاق
۱۵۶	۶.۲. اصول کلی حقوق قراردادها
۱۵۷	۱.۶.۲. عناصر اساسی قرارداد
۱۵۷	۱.۱.۶.۲. قصد و رضا
۱۵۸	۱.۱.۱.۶.۲. ایجاب و قبول
۱۶۰	۲.۱.۶.۲. اهلیت
۱۶۱	۳.۱.۶.۲. عوض
۱۶۱	۴.۱.۶.۲. مشروعیت جهت معامله
۱۶۲	۲.۶.۲. شروط ضمن عقد
۱۶۲	۳.۶.۲. انحلال قرارداد
۱۶۲	۱.۳.۶.۲. انحلال از طریق توافق
۱۶۳	۲.۳.۶.۲. انحلال از طریق خیار

۱۶۳	 ۴.۶.۲. خسارات ناشی از نقض قرارداد
۱۶۵	 ۳. حقوق جزا
۱۶۵	 ۱.۳. تعریف جرم
۱۶۶	 ۲.۳. عناصر یک جرم
۱۶۷	 ۳.۳. اطراف درگیر در جرم
۱۶۸	 ۴.۳. جرایم علیه اشخاص
۱۶۸	 ۱.۴.۳. قتل
۱۶۹	 ۲.۴.۳. سقط جنین
۱۷۰	 ۳.۴.۳. توقیف و حبس غیرقانونی
۱۷۰	 ۴.۴.۳. هتک حرمت منازل
۱۷۱	 ۵.۴.۳. هتک حرمت مراسلات و مکالمات تلفنی
۱۷۱	 ۶.۴.۳. آدم ربایی
۱۷۱	 ۵.۳. جرایم علیه اموال
۱۷۱	 ۱.۵.۳. کلاهبرداری
۱۷۲	 ۲.۵.۳. سرقت
۱۷۳	 ۱.۲.۵.۳. سرقت توأم با عنف
۱۷۳	 ۲.۲.۵.۳. سرقت از موزه‌ها یا اماکن تاریخی و مذهبی
۱۷۳	 ۳.۲.۵.۳. سرقت از محل تصادف
۱۷۳	 ۴.۲.۵.۳. سرقت آب، جریان برق، گاز و تلفن
۱۷۴	 ۵.۲.۵.۳. سرقت نیروهای مسلح
۱۷۴	 ۶.۲.۵.۳. مداخله در اموال مسروقه
۱۷۴	 ۳.۵.۳. خیانت در امانت
۱۷۵	 ۴.۵.۳. جعل
۱۷۶	 ۵.۵.۳. ارتشاء
۱۷۷	 ۶.۳. دفاعیات عام
۱۷۷	 ۱.۶.۳. جنون

۱۷۸	 ۲.۶.۳. مستی
۱۷۹	 ۳.۶.۳. اکراه و اجبار
۱۷۹	 ۴.۶.۳. اشتباه
۱۸۰	 ۵.۶.۳. صغر
۱۸۱	 ۴. حقوق بین الملل
۱۸۲	 ۱.۴. منابع حقوق بین الملل
۱۸۳	 ۱.۱.۴. کنوانسیون ها یا معاهدات بین المللی
۱۸۶	 ۲.۱.۴. عرف بین المللی
۱۸۷	 ۳.۱.۴. اصول کلی حقوقی
۱۸۸	 ۴.۱.۴. تصمیمات قضایی و دکترین
۱۸۸	 ۲.۴. تابعان حقوق بین الملل
۱۸۹	 ۱.۲.۴. دولت ها
۱۹۰	 ۲.۲.۴. سازمان های بین المللی
۱۹۱	 ۱.۲.۲.۴. سازمان ملل متحد
۱۹۲	 ۱.۱.۲.۲.۴. مجمع عمومی
۱۹۴	 ۲.۱.۲.۲.۴. شورای امنیت
۱۹۴	 ۳.۱.۲.۲.۴. شورای اقتصادی و اجتماعی
۱۹۶	 ۴.۱.۲.۲.۴. دیوان بین المللی دادگستری
۱۹۷	 ۵.۱.۲.۲.۴. دبیرخانه
۱۹۷	 ۶.۱.۲.۲.۴. سیستم قیمومت بین المللی
۱۹۸	 ۳.۴. مسئولیت بین المللی
۱۹۹	 ۴.۴. حل و فصل مسألت آمیز اختلافات
۲۰۰	 ۱.۴.۴. راه حل های سیاسی
۲۰۱	 ۲.۴.۴. شیوه های قضایی
۲۰۴	 ۵.۴. حقوق دریاها
۲۰۵	 ۱.۵.۴. آب های سرزمینی

- ۲۰۶ ۲.۴.۵ دریای سرزمینی
- ۲۰۷ ۳.۵.۴ دریای آزاد
- ۲۰۸ ۴.۵.۴ فلات قاره
- ۲۰۹ ۶.۴ حقوق حریم هوایی و فضای ماوراء جو
- ۲۰۹ ۱.۶.۴ حریم هوایی
- ۲۱۱ ۲.۶.۴ فضای ماوراء جو
- ۲۱۳ واژه‌نامه انگلیسی به فارسی

www.ketab.ir

مقدمه

امروزه، دانش با سرعت شگرفی در حال رشد و پیشرفت است. شعب و شاخه‌های هر رشته علمی به‌طور فزاینده و وصف‌ناپذیری در حال حرکت به سمت تخصصی شدن است. این امر تأثیر ملموسی را بر زبان هر گرایش علمی بر جای نهاده است. زبان و واژگان هر رشته و گرایشی سیمای خاصی به خود گرفته است چندان که هر واژه و اصطلاحی در ورای معانی ظاهری با رایج خود متناسب با نوع استعمال در هر رشته مرتبط از معانی ویژه و کاملاً تخصصی برخوردار شده که درک و فهم آن تنها برای متخصصان و دانش‌آموختگان همان رشته میسر می‌باشد. این امر در رابطه با علم حقوق به‌عنوان دانشی مستقل که به‌طور بارز تخصصی شده است کاملاً صلیق می‌کند. برای مثال، offer در زبان انگلیسی معمولاً به پیشنهاد ترجمه می‌شود در حالی که در علم حقوق و برای مثال در بحث حقوق قراردادها صواب آن است که *ایجاب ترجمه گردد*؛ یا *waive* capacity معمولاً به ظرفیت، صلاحیت و یا قابلیت ترجمه می‌شود لیکن در مباحث حقوقی عمدتاً به *اهلیت ترجمه می‌گردد*. پر واضح است که امکان درک و فهم چنین مفاهیمی تنها برای آشنایان با دانش حقوقی مقدور می‌باشد.

یکی از اهداف نهفته در پس وجود درسی با عنوان *متون حقوقی در چهار واحد در برنامه درسی دانشجویان مقطع کارشناسی رشته حقوق و رشته‌های دیگری همچون علوم قضایی در راستای نیل به چنین هدفی می‌باشد*. البته به هدف مزبور تنها به‌عنوان یک مقدمه می‌بایست نگریسته شود؛ مقدمه‌ای برای مجهز ساختن دانشجویان و پژوهشگران این عرصه از دانش به ابزاری جهت تفحص و تحقیق در آثار علمی که عمدتاً به زبان انگلیسی نگاشته شده است.

امروزه حجم بسیار گسترده‌ای از آثار علمی غنی اعم از کتاب و مقاله وجود دارد که به زبان انگلیسی به رشته تحریر درآمده است. با این حال، در ایران سطح مبادلات علمی حقوقی از این بابت چندان رضایت‌بخش نیست. این را نباید به حساب فقر نظام حقوقی ایران یا عدم برخورداری دانشجویان و محققان ایرانی از قابلیت‌های لازم گذاشت. یکی از مشکلات و موانعی که اغلب در این زمینه بر سر راه پژوهشگران جوان ایجاد می‌گردد عدم تسلط کافی به متون حقوقی جهت انتقال و ابراز دیدگاه‌های خویش است. اما این تنها بخشی از این نارسایی است. بخش دیگر مربوط به شیوه تدریس و نبود یا کمبود منابع مناسب جهت تدریس این درس مهم می‌باشد. اغلب متن‌هایی که در رابطه با درس متون حقوقی در دانشکده‌های حقوق تدریس می‌گردد بر گرفته از کتبی است که عمدتاً به بررسی نظام حقوقی برهانی یا کامن لا می‌پردازند. متون مزبور جدای از آن‌که بسیار ثقیل، پیچیده و پر حجم هستند، سنخیت چندانی با نظام حقوقی ایران و ذهنیت دانشجوی ایرانی ندارند.

به علاوه، نبود یا کمبود منبعی مناسب در زمینه درس متون حقوقی باعث شده است که اغلب اساتید و مدرسان به تدریس از روی جزوه‌های ناقص و غیرمنسجمی که اغلب نه ابتدا و نه انتهای آن‌ها مشخص است و معمولاً از کتب فوق‌الذکر کپی شده‌اند روی آورند. از سوی دیگر، این امر تا حد زیادی سبب آن شده است تا بسیاری از دانشجویان مشتاق به فراگیری متون حقوقی یا علاقه‌مند به ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر در رابطه با منبعی مناسب، که در عین روان بودن در برگزیده اکثر مباحث لازم باشد، با سردرگمی مواجه شوند. در آزمون‌های کارشناسی ارشد مسئله گزنده‌تر است. متون حقوقی تنها درسی است که سؤالات آن به دلیل عدم کفایت معلومات شرکت‌کنندگان کمترین امتیازات را به خود اختصاص می‌دهد. مسئله دیگر این است که اغلب ملاحظه می‌گردد که اکثر اساتید و مدرسان صرفاً به طرح مباحثی از حقوق جزا و حقوق قراردادها [عمدتاً در رابطه با نظام حقوقی انگلستان] اکتفا می‌نمایند و به ندرت از حقوق اساسی یا حقوق بین‌الملل یا حقوق ایران ذکری به میان می‌آورند.

این عوامل باعث آن شده است که درس متون حقوقی جایگاه و هدف اصلی خود را در دانشکده‌های حقوق و علوم قضایی از دست بدهد و در میان اغلب دانشجویان به عنوان درسی سخت و نه چندان جذاب که از سر تکلیف می‌بایست گذرانده شود مطرح گردد.

نویسنده این کتاب را به هیچ وجه قصد بر خودستایی یا خرده گرفتن بر دیگر آثار موجود نیست بلکه هدف چیزی نیست جز پیشکش ابزاری جدید جهت تسهیل فراگیری درس متون حقوقی برای دانشجویان و جامعه حقوقی کشور. این کتاب تنها مقدمه‌ای کلی و اولیه برای یادگیری متون حقوقی می‌باشد و در نگارش آن تا حد زیادی سعی بر پرهیز از پرگویی و زیاده‌نویسی شده است. به علاوه، در این کتاب تا حد زیادی سعی بر آن شده است که با سبکی روان و فارغ از هرگونه تکلف به طرح مباحثی در رابطه با حقوق ایران پرداخته شود. چراکه نویسنده را باور بر آنست که بحث بر سر مسائلی از حقوق ایران در درس یا کلاس متون حقوقی به دلیل بیگانه نبودن مباحث با ذهنیت و معلومات دانشجویان گام مؤثرتر و ثمربخش‌تری در سرعت بخشیدن به یادگیری و آسان‌تر شدن آن ایفاء خواهد کرد. لذا، مباحث اصلی کتاب در چهار فصل آورده شده است. فصل نخست، کلیاتی از حقوق اساسی و حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران؛ فصل دوم، برخی از مهم‌ترین مباحث حقوق مدنی ایران از جمله حقوق قراردادها؛ فصل سوم، مختصری از حقوق جزای عمومی و حقوق جزای اختصاصی ایران؛ و در فصل چهارم عمده‌ترین مسائل حقوق بین‌الملل آورده شده است. در قسمت دوم کتاب، کلیه مباحث فوق با همان سبک ترجمه شده است. در پایان جهت ترغیب دانشجویان و سرعت بخشیدن به فرایند یادگیری واژه‌نامه‌ای در رابطه با مباحث کتاب نیز تهیه شده است. واژه‌نامه مزبور حاوی بنیادین‌ترین و پر کاربردترین واژه‌هایی است که دانستن آن‌ها برای یک دانشجوی مقطع کارشناسی ضرورت دارد.

در پایان تأکید بر این نکته را بر خود را لازم می‌دانم که آغاز به فراگیری متون حقوقی از هر مرحله و با هر میزانی از معلومات قبلی ولو ناچیز امکان‌پذیر

است و به طور قطع پشتکار و ممارست راز اصلی یادگیری است و به هیچ وجه نباید به بهانه‌هایی همچون «ضعیف بودن پایه» یادگیری را از خویش دریغ ساخت.

سید باسم موالی زاده

اهواز، شهریور ۱۳۸۹

www.ketab.ir